

בניית המשפט העליון בשפתו לבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 9025/01
 בג"ץ 8027/05
 בג"ץ 8086/05
 בג"ץ 4118/07

בפני: כבוד המשנה לנשיאה אי ריבלין

כבוד השופטת אי פרוקצ'יה

כבוד השופטת עז ארבל

העותרים בבג"ץ 9025/01:
 1. עווד אללה
 2. עאבד
 3. המוקד להגנת הפרט

העותרים בבג"ץ 8027/05:
 1. אבו סלים
 2. המוקד להגנת הפרט

העותרים בבג"ץ 8086/05:
 1. מצרי
 2. המוקד להגנת הפרט

העותרים בבג"ץ 4118/07:
 חנבלי

נגד

המשיב בבג"ץ 9025/01:
 מפקד כוחות צה"ל ביו"ש

המשיב בבג"ץ 8027/05:
 מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
 1. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
 2. חמרכז הלאומי לרפואה משפטית

המשיבים בבג"ץ 8086/05:
 1. מדינת ישראל
 2. משרד הביטחון
 3. מפקד כוחות צה"ל

עותרת למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: כ"ד בתשרי התש"ע (12.10.09)

מוזכר הרכב: אסף דנון

מסמ העותרים בבג"ץ 9025/01
 בבג"ץ 8027/05
 בבג"ץ 8086/05

מסמ העותרת בבג"ץ 4118/07:
 עו"ד אמג'ד עתאמונה

משם המשיבים: עו"ד ענר הלמן

פרוטוקול

עו"ד הלמן:

נעשתה עבודת מטה. גם בדיון הקודם שחתקיים פה, 9025/01, אנחנו הודענו שאנחנו רוצים להחזיר, זה רק עניין של עיתוי. מדובר בראש הפלג הצבאי של חמאס באיו"ש, התיק הזה הגיע לגלגולים, בשלב הראשון התווכחנו אם אפשר לקיים את החלוויה בנותינה. אז נחטפו שלושת חיילי צה"ל, גלעד שליט ואודי גולדווסר ואלדד רגב.

והשאלה של עיתוי, בעסקה לחזרת שני חללנו הוחזרו מעל ל-180 נופות של אנשי חיובאללה. זה לא דבר שאנחנו מדברים עליו באוויר. לגבי שניים מבין השלושה שהגשנו זה הוכח. אנחנו לא מדברים שאטפנו אנשים שמתו בבתו חוליס, זה אנשים של ארגון חמאס, בכירים, שבנראה במסגרתו המו"מ הזה יכולה להיות לו חשיבות רבה. אנחנו לא יכולים לתת לזה זמנים, בגלל זה גם בפעם שעברה ניתנו מסי חודשים לתת הודעה עדכון. אם יבפח על המדינה לזה זמנים ברור שזה יודע לצד חשני וזה יפעל לרעת המדינה. לפני פחות משבועיים הייתה התפתחות בעניינו של החייל החטוף גלעד שליט, כל מי שראה את זה, אות חיים, עסקת רגב וגולדווסר אנחנו ידענו שהם מתים, פה אנחנו ידועים שהוא חי. יש ניסיון לנסות למצות. מי שמטפל חושב שיכול שתהיה לזה משמעות גדולה. אנחנו צריכים לתת עוד זמן כדי לראות מה תהיה ההתפתחות. אנחנו מבינים את מצוקת המשפחות ואת הרצון להחזיר, אנחנו חושבים שבנקודת הזמן הנוכחית הדבר הנכון זה לתת עוד פרק זמן כדי לראות מה תהיה ההתפתחות. חלק מההרוגים היו בכידי חמאס ביחודה ושומרון. זה לא סתם שהמדינה התעקשה לא לאפשר את החלוויה שלהם ליד פסגות, כי הערכה שלנו הייתה שיהיו מהומות. אני מציעה שהיות ושלושת התיקים אוחדו, אני מציע שגם 9025/01 יאוחד.

החלטה

הדיון בבג"ץ 9025/01 יאוחד.

כבוד השופטת ע' ארבל	כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין	כבוד השופטת א' פרנקצ'יה
---------------------	-----------------------------	-------------------------

עו"ד יונתן:

מספטמבר 98 האלמנות מנסות להסיר את הגופות כדי שיהיה להם זכות להקבור את הרוגיהם.

כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין:

המדינה אומרת שאין להם התנגדות עקרונית שיערכו הכוויות אלא שלצד הזאת, בניין עמתנה מו"מ, ומכיוון שגם בעניין גולדווסר ורגב היה מו"מ על נופות, אם צריך לבדוק היום באיזה

1 מידה זה יכול להשפיע או לא, יכול להיות שצריך לצרף את משפחת שליט כמשיבה. אתם לא
2 יכולים לקבוע בשבילה שזה לא רלוונטי בכלל.

3
4 עו"ד רוזנטל:

5 כאשר השליטה בשטח היה בידיים של ישראל הצענו משחו, לא רצו את הכית קברות חזה כי זה
6 חזה התנחלות וכו', הצענו בית קברות קטן, גם את זה דחו, רצו כתב התחייבות ממושל
7 רמאללה, האם מישהו ביקש את הגופות של אלה שנחרגו בעסקת שליט? חברי סתם זורק את
8 זה.

9
10 כבוד השופטת ע' ארבל:

11 הם אומרים שהדברים עוד לא בדורים, הם בהתגבשות, הם אומרים תנו לנו עוד זמן ונבוא עם
12 דברים יותר מגובשים. לא צריך לתפוס אותם בדברים שהם לא אומרים.

13
14 עו"ד רוזנטל:

15 ברור מאוד מה שחמאס רוצה. הם רוצים אנשים חיים. חברי לא יכול להגיד שיש דרישה
16 מחמאס לקבל גופות.

17
18 עו"ד הלמן:

19 אני מפנה להודעה של שר הביטחון שהגשתי.

20
21 עו"ד רוזנטל:

22 זה היה עם תיזבאללה, תיזבאללה ביקש גופות. אני מבקש לדעת אם חמאס מבקש גופות.
23 לפי המידע הפעוט שאני יכולתי לקבל, חמאס לא מבקש גופות.

24
25 עו"ד הלמן:

26 אני מפנה להודעה של שר הביטחון בסעיף 4. היו מגעים אינטנסיביים גם בנחילת שנה זו. אין טעם
27 לטענת חברי שאומר שאנחנו מדברים בעלמא.

28
29 עו"ד רוזנטל:

30 שלושת התיקים, התיק של עונדאללה אין בעיה של זיהוי. בימ"ש צורף עוד שני תיקים נוספים.
31 תיק אחד יש שאלה שלא מצאו את הגופה, לכן פנינו לבג"צ, אין לי עדכון לגבי זה, מדובר בתיק
32 6027/05. הם היו מוכנים להחזיר את הגופה בזמנו, הבעיה שלא מצאו אותה. בג"צ 6086/05
33 מעלה שאזהרה של זיהוי האם אנחנו מוכרחים את הזיהוי המתכנני בגוף הפעילות של המכוון
34 הפתולוגי בזמנו, העברת הגופה להבנו והחזרתה. השאלה אם נכון להחזיר את הגופה. זה צפוי
35 התיקים האלה תכונים ועומדים לגבי השאלה האם נכון להחזיר אותם ואם יפתח גבולות זיהוי
36 בשאלת הזיהוי.

כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

1 השאלה אם יש טעם לחיכנס לנושא הפרטני. הייתה בעיה של חשש מהתברעויות והיה מתח
2 בטחוני ועמדת המדינה הייתה שמבחינה ביטחונית זה יכול לעורר תסיסה ואי שקט. היום זה
3 קיבל שאלה בעלת אופי מדיני, מה שלא היה קודם. אומרת המדינה אנחנו לא רוצים להפוך את
4 זה לעניין עקרוני, זו שאלה של עיתוי. המדינה פועלת במסגרת סבירות ובגדרי זמן סבירים. מה
5 שנראה סביר לעשות זה לדחות את זה לאיזה שהוא פרק זמן, לראות איך דברים ממשיכים
6 להתפתח, להיות עם יד על הדופק, לחמשיך לעקוב, בתקווה שהעניין הזה ייפתר.

כבוד המשנה לנשיאה א' דיבלין:

7
8
9
10 בוינק של רון ארד פנתה אמו של רון ארד וביקשה לא להחזיר גופה כי זה פוגע בסיכוייה לראות
11 את בנה. במקרה אחר סירבו להחזיר את סמיר קונטר. בימיש דחה את העתירות שלהם.
12 ומדינה מבקשת היום פרק זמן.

עו"ד רוזנטל:

13
14
15 אני רואה את זה שהמדינה מבקשת גושפנקה לעשות עסק מכה. למה אנחנו צריכים לשחק את
16 המשחק המכוער הזה? אם אנחנו אומרים שאין לנו התנגדות להחזיר את הגופות, ושאין לנו
17 בעיה להחזיר את הגופות, למה אנחנו תמיד בעמדה של בוא נראה מה הם עושים, למה אנחנו לא
18 יכולים לקחת ולהחזיר אותם?

כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

19
20
21 המדינה אומרת שזה יכול לסייע במו"מ. אנחנו אומרים להניח שזה שיקול אמיתי ורציני שחוא
22 מקדם או עשוי לקדם את העניין.

עו"ד רוזנטל:

23
24
25 האם ההיסטוריה של התיק הזה אינו מלמד שיש פה בעיה עם האמינות והאמיתות של מה
26 שמוסרים פה?

כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

27
28
29 חנסיבות השתנו.

עו"ד אבג'ד:

30
31
32 חברי טוען שבמו"מ עד עמשינו לא שמענו החזרת גופות או לא החזרת גופות. אם חמאס לא
33 מבקש החזרת גופות, הגופות מעולם לא יחזרו.

כבוד המשנה לנשיאה א' דיבלין:

34
35
36 אנחנו לא יודעים אם חמאס מבקש גופות או לא.

עו"ד הלמן:

לא אמרתי שאם עסקת שליט לא תבקש החזרת גופות אז הגופות יחזרו אצלנו תמיד.

עו"ד אמג'ד:

הטענה שלנו היא שבע"ה גלעד שליט יחזור הביתה בריא ושלם, חברי יכול להתחייב שאם יבקש את הגופות שיחזרו אלינו הם יחזרו!

עו"ד הלמן:

חמדיניות הכללית שלנו היא שגם אם אין לנו חובה ככלל, אנחנו מחזירים גופות.

עו"ד אמג'ד:

אני מצטט מפסק דין של כב' השופטת (בדימוס) דורנר, בע"פ 7046/97 פלוני נ' משרד הביטחון. איך אנחנו נראה בעיני כל העולם אם נמשיך להצטייר כסוחרים בגופות ומחזיקים באברים של אנשים שלא מבקשים אותם.

עו"ד הלמן:

כאשר התיק הזה הוגש זה היה באזור תחילת האינתיפאדה הראשונה. לא נאמר סתם לא לערוך את חלליות בפסגות. הצעד השני היה זיהוי. חברי יודע, לי ולחברי היה תיק, חברי ביקש להחזיר את הגופה, חברי הביא תמונה והשוונו והסתבר שמי שחשבנו שקברנו זה לא הוא, כנראה הייתה הצלבת. כאשר מדובר, זה זכות של משפחות אחרות, לדעת מי קבור, זה כבוד האדם, כבוד המונ, גם לאדם רע יש כבוד. אנחנו כרשות מנהלית, בגלל שהיו טעויות, אנחנו לא עושים את הדברים האלה סתם. מעולם לא העלינו טענה שאנחנו מחזיקים את הגופות כדי לעשות עסקאות חליפין. בסיטואציה הזאת אנחנו מבקשים לקבל עוד קצת זמן.

כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין:

מה לגבי הגופה שלא מוצאים אותה?

עו"ד הלמן:

אני יודע שיש בעיות זיהוי. גם בעיות זיהוי אנחנו לא נתפתח קברים וניקח מהגופות D.N.A. חיוס חלה התקדמות גדולה גם בעניין הזה. הערכה שלי שאם לא היו נתפסים שלושת החיילים התיקים האלו לא היו.

עו"ד אמג'ד:

בעניין זיהוי הגופות, טענו שבעתידה שלנו אין בעיה בין הגופה וזיהוי. בעצמות המונ בענייננו צה"ל כנס לשכם ולקח את הגופה. זה שונה לחלוטין. זה מושרי שכוחות הביטחון חיפשו אותו, הרגו אותו ולקחו אותו. השאלה עד מתי אפשר לחזוק את הגופה בקלף מניקות.

כבוד השופטת ע' ארבל:

היה נכון שאתם תסכימו שבעוד שישה חודשים הם יעדכנו מה קורה.

עו"ד אמג'ד:

התיקים הם משנת 2003, לא היו את שלושת החיילים החטופים, למה לא נתנו את זה אז?

קלנית מילכה